

LOOVTÖÖ, ÕPILASUURIMUSE JA PRAKTILISE TÖÖ KORRALDUS

1. peatükk

Üldsätted

§ 1. Korralduse reguleerimisala

(1) Korraldus määrab kindlaks põhikooli III kooliastme loovtöö, õpilasuurimuse ja praktilise töö mõistete selgitused, eesmärgid, korraldamise põhimõtted; loovtöö liigid, juhendamise põhimõtted, esitlemise ja hindamise; õpilasuurimuse ja praktilise töö ettevalmistamise, praktilise töö liigid, õpilasuurimuse ja praktilise töö juhendamise, praktilise töö kirjaliku osa ülesehituse, õpilasuurimuse ja praktilise töö hindamise ning rakendussätted.

§ 2. Mõisted

(1) Loovtöö on juhendatud õppeprotsess, mille käigus III kooliastme õpilane rakendab iseseisva töö oskusi ja omandatud teadmisi, arendab loovust ja kinnistab ning täiendab koolis omandatud. III kooliastme läbivatest teemadest lähtuv või õppeaineid lõimiv loovtöö on uurimus, projekt, kunstitöö vms ja selle kirjalik kokkuvõte. Kirjalik kokkuvõte avab loovtöö tausta, lähtealused ja eesmärgid ning kirjeldab kontseptuaalset lahendust, töö aktuaalsust, tööprotsessi ja töö tulemust.

(2) Õpilasuurimus on õpilase poolt õppekava raames ette valmistatud kirjalik töö. Õpilasuurimus põhjendab probleemi valikut, annab ülevaate uurimuse taustast, püstitab uurimisküsimused, põhjendab meetodi valikut, kajastab andmeid ja tõendusmaterjali kogumist, kirjeldab tulemusi ning esitab tulemuste analüüsi, järeldused ja kokkuvõtte, kasutatud allikate loetelu (ning resüme). Õpilasuurimus on algupärane, objektiivne ja süsteemne ning uurimuse tulemused on tõendatavad, mõtestatud ja selgitatud. Õpilasuurimus kajastab õpilase uurimistulemusi ja seisukohti ning ei piirdu üksnes refereerimisega.

(3) Praktiline töö on õpilase või õpilaste poolt õppekava raames loodud teos, tehnoloogiline lahendus, õppematerjal või projekt ja selle kirjalik kokkuvõte. Kirjalik kokkuvõte avab praktilise töö tausta, lähtealused ja eesmärgid ning kirjeldab kontseptuaalset lahendust, töö aktuaalsust, tööprotsessi ja töö tulemust.

§ 3. Loovtöö, õpilasuurimuse ja praktilise töö eesmärk

(1) Loovtöö eesmärgiks on pakkuda õpilasele võimetekohast ning huvidest lähtuvat eneseteostuse võimalust ning toetada:

- 1) õpilase tervikliku maailmapildi, loomingulise algatusvõime ja loova eneseväljendusoskuse kujunemist ning aidata kaasa uute ideede tekkimisele ja teostamisele õppeainete lõimumise ja loovtöö protsessi kaudu;
- 2) õpimotivatsiooni, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemise kujunemist;
- 3) õpilase kujunemist loovaks ning mitmekülgeks isiksuseks;
- 4) üldpädevuste (iseseisev töö või rühmas töötamine, probleemide lahendamine, kriitiline mõtlemine, argumenteerimis-, eneseväljendus- ja esinemisoskus, töö allikate ja andmetega; tegevuse kavandamine ning kavandatu järgimine, tegevuse ja töö analüüsimise oskus, loovtöö vormistamine, IKT vahendite kasutamine jne) kujunemist;

5) õpilast tema võimete paremal tundmaõppimisel, mis aitaks teha valikuid järgnevateks õpinguteks.

(2) Õpilasuurimuse ja praktilise töö eesmärgiks on õpilase loova eneseväljenduse, koostöö ja iseseisvalt töötamise oskuse arendamine ning järgmiste oskuste omandamine:

- 1) uuritava probleemi või loodava praktilise töö kohta taustinformatsiooni ja andmete kogumise ja analüüsimise oskus;
- 2) teoreetiliste teadmiste praktilise rakendamise oskus;
- 3) töö eesmärgi ja probleemile vastavate uurimisküsimuste sõnastamise ning sobiva meetodi ja analüüsivahendite valimise ja rakendamise oskus;
- 4) tegevuse ajalise kavandamise ja kavandatu järgimise oskus;
- 5) oma tegevuse ja töö analüüsimise oskus;
- 6) töö korrektse vormistamise oskus;
- 7) kokkuvõtte ja resümee koostamise oskus;
- 8) töö kaitsmise oskus.

§ 4. Loovtöö, õpilasuurimuse ja praktilise töö korraldamise põhimõtted

(1) III kooliastme loovtöö, õpilasuurimuse ja praktilise töö üldise korralduse koordineerija on õppealajuhataja, kes reguleerib koostööd loovtöö lühikursuse õpetaja, arvutiõpetaja, raamatukogu töötaja, klassijuhatajate, õpilaste juhendajate ja teiste õpetajate vahel. Koordineerija toetab ja juhendab klassijuhatajaid ning õpilaste juhendajaid, töötab välja tähtsajalise ajakava ja jälgib kõigi loovtöö, õpilasuurimuse ja praktilise tööga seotud sündmuste kulgu.

(2) Klassijuhataja toetab ja nõustab oma klassi õpilasi teemade ja juhendaja valikul. Probleemide korral aitab õpilasel leida lahendusi ja informeerib sellest lapsevanemat, juhendajat ning õppealajuhatajat.

(3) Loovtöö, õpilasuurimuse ja praktilise töö üldine ajakava on järgmine:

- 1) 7. klassi õpilased osalevad 8. klassi loovtööde, õpilasuurimuste ja praktiliste tööde kaitsmisel aulas;
- 2) 7. klassi õpilased analüüsivad koos loovtöö lühikursuse õpetajaga klassijuhataja tunnis kaitsmist, toovad välja meeldivamad tööd ja põhjendused, mõtestavad, mida kasulikku nad õppisid enda tulevase töö tegemiseks. Annavad tagasisidet kaitsmismise kohta;
- 3) Mais teavitab õpilane klassijuhatajat loovtöö teema valikust ja loob kontakti juhendajaga;
- 4) 8. klassis toimub õppeaasta algul loovtööde sissejuhatav lühikursus (kuus tundi, üks tund nädalas), mille käigus käsitletakse loovtöö, õpilasuurimuse ja praktilise töö olemust, võimalikke teemasid, töö teostamise ajakava, info otsimist ja analüüsi, tutvustatakse töö kirjalikku osa ning õpilasuurimuse vormistust;
- 5) Oktoobris esitab õpilane esimeseks vahekokkuvõtteks töö täpsustatud teema; sõnastatud on töö eesmärk/hüpotees; läbi on mõeldud töö struktuur (mitu peatükki, alapeatükid); töö teoreetiline osa (milliseid meetodeid töö koostamiseks kasutatakse); võimalike ja läbiuuritud materjalide loetelu (enda kurssi viimine teemaga); töö koostamise ajaline plaan ja kontakt juhendajaga;

- 6) Vahekokkuvõtted (esitlusena 8. klassi õpilased, klassijuhataja ja juhendajad):
- oktoobri alguses toimub tutvustav seminar, kus õpilane räägib oma töö kontseptsioonist (vt eelmist punkti);
 - jaanuari lõpuks on töö mustand valmis. Võimalus ka töö kaitsmiseks;
 - aprilli lõpuks esitab õpilane töö juhendajale.
- 7) Loovtöö kaitsmine mai esimesel poolel.

(4) Loovtöö, õpilasuurimuse ja praktilise töö ettevalmistamise täpse ajakava igaks õppeaastaks kehtestab kooli direktor käskkirjaga.

(5) Õpilane koostab loovtöö vähemalt 15 tunni jooksul, õpilasuurimuse või praktilise töö ühe õppeaasta jooksul.

(6) Juhendaja juhendab üldjuhul ühel õppeaastal kõige rohkem kolme õpilast. Paaristöö ja grupitöö arutatakse eelnevalt läbi, et tagada kõikide õpilaste piisav osalus töö teostamisel ja iseseisva töö eristamise võimalus.

(7) Loovtöö, õpilasuurimuse ja praktilise töö hindamisel lähtutakse kujundava hindamise põhimõtetest ja kooli õppekava hindamise korraldusest.

(8) Direktor määrab loovtöö, õpilasuurimuse ja praktilise töö hindamiskomisjoni vähemalt nädal enne selle algust.

(9) Loovtöö, õpilasuurimuse ja praktilise töö tagastatakse üldjuhul autoritele, kooli poolt arhiveeritakse tööd digitaalsel kujul (teksti-, pildi-, heli-, või video failidena) ja/või säilitatakse koolis kokkuleppel autoriga ning tagastatakse autorile kirjaliku avalduse esitamisel. Varasemate loovtöödega on võimalik tutvuda kooli raamatukogus, neid koju ei laenutata. Õpilaste loovtööde, õpilasuurimuste ja praktiliste töödega seonduvaid materjale kasutatakse kooli õppetegevuses, kooli tutvustavates trükistes, kooli õppematerjalidena jne.

2. peatükk

III kooliastme loovtöö olemus

§ 5. Loovtöö liigid

(1) Õpilasuurimus on kirjalik tekst, kus õpilane keskendub mingile uurimisprobleemile. Töö kirjutamine annab õpilastele esimese iseseisva uurimistöö kogemuse ning võimaluse tegeleda huvipakkuvate teemade ja probleemidega individuaalselt või koostöös kaasõpilastega (soovituslikult mitte rohkem kui paari tegevusena). Uurimuse eesmärgiks on saada täpsemat teavet uuritava teema kohta ning leida teema olulistele küsimustele vastuseid. Samuti aitab uurimistöö kaasa oskusele oma mõtteid edasi anda loogiliselt nii kõnes kui kirjas. Uurimistöö on valdavalt analüüsiva iseloomuga, olulisel kohal on töö autori järeldused, tõlgendused ja üldistused. Uurimistöö koostamise etapid on: valdkonna või õppeaine ning esialgse teema valimine, koos juhendajaga ajakava koostamine, juhendaja poolt soovitatud kirjandusega tutvumine, juhendaja abiga probleemi sõnastamine, andmete kogumine, vastavalt nõuetele uurimistöö kirjutamine, oma töö hindamiskomisjonile esitlemine. Õpilasuurimus koosneb järgmistest osadest: tiitelleht, sisukord, sissejuhatus, töö põhiosa (peatükid ja alapeatükid), kokkuvõte, sh enesehindang, kasutatud kirjanduse loetelu, lisad (vajadusel).

(2) Projekt on kindla eesmärgi ja ulatusega terviklik töö (ülesanne) vm ettevõtmine, pakub hea võimaluse üksi või koos kaaslastega valitud teemadel viia ellu oma ideid. Projekt annab korraldamise kogemust, juhtimis- ja meeskonnatöö kogemust, algteadmisi eelarve koostamisest ja veel palju teisi elus toimetulekuks tarvilikke kogemusi. Projekti võib kaasata ka erinevaid loovtöö liike olenevalt projekti teemast, näiteks lühiuurimust, erinevaid õpilaste esinemisi, esitlusi, näituste korraldamist jm.

(3) Loovtöö muusikateose või kunstitööna kätkeb endas uudseid, innovaatilisi ideid ning on eneseteostusest rõõmupakkuv ja silmaringi avardav. Loovtöö võib olla nii praktiline töö kui ka vaimse idee kandja. Juhul, kui loovtöös kasutatakse fragmente teiste autorite loomingust, tuleb autorikaitse seadusest lähtudes viidata kasutatud teose autorile. Loovtöö muusikateosena võib olla õpilase omalooming aga ka muusikateose esitamine. Kunstitöö teostamise tehnikaks võib olla maal, joonistus, graafika, skulptuur, keraamika, videofilm, animatsioon jne.

Muusikateose või kunsti- ja projektitöö puhul koostab õpilane ka kirjaliku osa, mis vormistatakse vastavalt kooli poolt kehtestatud nõuetele. Kirjaliku osa ülesehitus on järgmine: tiitelleht, sisukord, sissejuhatus, töö käigu kirjeldus, kokkuvõte, sh enesehinnang tööle, kasutatud kirjandus.

(4) Käsitöö või tehnoloogia valdkonda kuuluv loovtöö võib olla projekt, näiteks nukumööbel lasteaeda, vana eseme restaureerimine, maketi/mudeli valmistamine, toidukalkulatsiooni koostamine ja toidu valmistamine jne.

(5) Tõlketöö

§ 6. Loovtöö juhendamise põhimõtted

(1) Loovtöö juhendajaks on Püünsi Kooli töötaja või loovtöö teemat valdav spetsialist (sh väljaspool Püünsi Kooli). Viimasel juhul peab olema koolipoolne kaasjuhendaja, kelle ülesannetes lepitakse eelnevalt kokku.

(2) Loovtöö juhendamine toimub juhendaja(te)ga kokkulepitud plaani kohaselt vähemalt kaks korda kuus.

(3) Juhendaja roll:

- 1) aitab õpilast teema valikul ja tegevusplaani koostamisel;
- 2) soovitab vajadusel kirjandust ja annab suuniseid info leidmisel;
- 3) jälgib töö vastavust sisulistele ja vormistamise nõuetele ning jälgib ajakava täitmist;
- 4) nõustab õpilast esitluse edukaks läbiviimiseks;
- 5) täpsustab rühmatöös liikmete tööpanuse;
- 6) nõustab õpilast loovtöö esitlemise vormi valikul;
- 7) annab kirjaliku nõusoleku loovtöö kaitsmisele lubamiseks (samuti kaasjuhendaja) ja annab omapoolse kirjaliku hinnangu loovtöö koostamisele.

§ 7. Loovtööde kaitsmise korraldamine

- (1) Loovtöö kaitsmisele pääseb õpilane, kes on kokkulepitud ajaks esitanud juhendajale ja hindamiskomisjonile oma uurimis- või praktilise töö (kunsti- või projektitöö vm) koos kirjaliku osaga.
- (2) Loovtöö kaitsmine võib toimuda nii koolis kui ka kokkuleppel hindamiskomisjoniga väljaspool kooli (esitlus võib toimuda koolis ka teatud ainenädala raames või õpilased astuvad üles kontserdil või näitusel vastaval teemal koostatud loovtööga jne).
- (3) Mitme autori puhul osalevad loovtöö kaitsmisel kõik grupi liikmed.
- (4) Loovtöö kaitsmisel esitleb õpilane oma loovtööd suulise ettekande vormis orienteeruvalt 6-7 minuti jooksul.
- (5) Loovtöö kaitsmisel õpilane selgitab töö eesmärgi ja põhjendab teema valikut, tutvustab kasutatud meetodeid, esitab töö kokkuvõtte.

§ 8. Loovtööde hindamine

- (1) Loovtöö hindamisel, sealhulgas kaitsmisel või esitlemisel, lähtutakse kooli õppekavaga sätestatud hindamisjuhendist, arvestades käesolevas korralduses sätestatud nõudeid.
- (2) Loovtöö hindamise eesmärgiks on kirjeldada loovtööle seatud eesmärkide täideviimist ning anda see läbi tagasisidet loovtöö kui terviku kohta ning kujundada kriitilist suhtumist oma töösse, julgustada õpilast järgmisteks loovtöödeks ning toetada seeläbi isiksuse arengut.
- (3) Loovtööle ja selle esitlemisele annab koondhinnangu hindamiskomisjon, kuhu kuuluvad ka õpilaste juhendajad. Grupitöö puhul antakse hinnang iga liikme tööle, mis kujuneb tööprotsessi jooksul peetud päeviku alusel.
- (4) Hinnang antakse:
 - 1) töö sisule: töö vastavus teemale, seatud eesmärkide saavutamine, meetodite valik ja rakendus; terminite ja keele korrektne kasutamine, töö ülesehitus; kunstitöö ning omaloomingulise muusikateose, samuti käsitöö ja tehnoloogiaõpetuse töö puhul hinnatakse teose ideed, originaalsust ja selle teostamist, samuti uute seoste loomise oskust; kunsti- ja muusikateose puhul hinnatakse ka kunstilist teostust;
 - 2) töö protsessile: õpilase algatusvõimet ja initsiatiivi loovtöö teema valimisel, ajakava järgimine, kokkulepetest kinnipidamine, ideede rohkust, suhtlemisoskust;
 - 3) töö vormistamisele: teksti, jooniste, graafikute ja tabelite korrektne vormistamine; viitamine;
 - 4) töö esitlemisele: esitluse ülesehitus, kõne tempo, esitluse näitlikustamine, kontakt kuulajatega.
- (5) Sooritatud loovtöö teema ja hinne kantakse 8. klassi tunnistusele ning loovtöö teema põhikooli lõputunnistusele.
- (6) Loovtöö sooritamine on põhikooli lõpetamise tingimuseks.